

Verohallinto

Ohjeluonnos: Vakuutuskorvausten ilmoittaminen perintöverotukseen

Finanssiala ry:n lausunto ohjeluonnoksesta koskien vakuutuskorvausten ilmoittamista perintöverotukseen

Finanssiala ry (FA) kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntomme koskien ohjeluonnosta vakuutuskorvausten ilmoittamisesta perintöverotukseen. Pidämme ohjetta pääosin selkeänä ja käytännönläheisenä. Yleisesti ohje on hyvä lisä nykyiseen ohjevalikoimaan.

Esitämme ohjeluonnosta koskien seuraavat huomiot:

Kohta 1 Johdanto

- Kolmannessa kappaleessa esiintyy käsite "lähisukulainen", kun puhutaan 34 §:ssä tarkoitetuista sukulaisista. Tämä käsite toistuu ohjeessa useassa kohtaa. Verohallinnon ohjeissa ja oikeuskirjallisuudessa on kuitenkin vakiintuneesti käytetty käsitettä "lähiomainen". Käyttäisimme ohjeessa tässä mielessä yhdenmukaisuuden ja sekaannusten välttämiseksi termiä "lähiomainen".

Kohta 2.1 Vainajan kuoleman johdosta maksettavat vakuutuskorvaukset

- Toinen kappale on ristiriidassa eläkevakuutusten osalta kuolemantapaussummaa maksettaessa, joiden osalta kohdassa 2.3. todetaankin, että verokohtelu poikkeaa muista vakuutuskorvauksista, eli 18.9.2009 jälkeen otettujen vakuutusten säästömäärää vastaava osuus tuloverotetaan ensin ja tämän jälkeen netto-osuus (maksettava korvaus – laskennallinen tulovero) verotetaan uudestaan perintönä. Lisäisimme tähän maininnan siitä, että yksilölliset eläkevakuutukset muodostavat poikkeuksen tässä mielessä.

Kohta 2.2 Vakuutuskorvauksiin verratava taloudellinen tuki

- Toista kappaletta voisi mielestämme selventää vielä seuraavasti: "**Perintöveron alaisena** taloudellisena tukena ei pidetä..." (muutosehdotus korostettuna)

Kohta 2.3 Yksilöllisen eläkevakuutuksen kuolintapauskorvaus

- 1, kappaletta voisi mielestämme selventää esimerkiksi mainitsemalla, että "**Yksilöllisen eläkevakuutuksen kuolintapauskorvaukseen kohdistuukin usein käytännössä molempia veroja, vaikkakin teknisesti tulovero huomioidaan perintöverotuksessa.** Säästömäärästä suoritettava tulovero on perintöverotuksessa vähennyskelpoinen PerVL 9 §:n mukaisesti" (muutosehdotus korostettuna).
- Jaksossa käsitellään, miten korvausta verotetaan kuolinpesän ja lähisukulaisen (lähiomaisen) verotuksessa. Jaksossa toki viitataan erikseen Verohallinnon eläkevakuutuksia koskevaan ohjeeseen, mutta mielestämme ohjetta selkiyttäisi, mikäli ohjeessa käsiteltäisiin myös tilanteita, joissa edunsaajana on muu kuin em. taho.

Kohta 2.4 Lainaturvavakuutus

- Käsityksemme on, että myös pantattujen henkivakuutusten verokohtelu on ollut tämän ohjeen mukainen, ja tästä syystä myös kohdassa 2.4 olisi hyvä puhua yleisesti otsikon tasolla pantatuista henkivakuutuksista. Tällä hetkellä tässä ohjeen kohdassa on määritelty lainaturvavakuutus vakuutukseksi, jossa esimerkiksi panttausjärjestelyllä vakuutuskorvaus tai sen osa on suoraan sidottu lainan suoritukseksi. Jos asuntolainan nostamisen yhteydessä ostetaan esimerkiksi erillinen henkivakuutus, ei kyse ole lainaturvavakuutuksesta, vaikka henkivakuutus olisi mahdollisesti otettu velan maksamista ajatellen. Tällä hetkellä kohdasta voi saada sellaisen kuvan, että myöhemmin otetun vakuutuksen tai asiakkaalla jo olevan henkivakuutuksen panttauksen perusteella pankille maksettavan vakuutuskorvauksen verokohtelu olisi erilaista. Tähän liittyen lainaturvavakuutus voidaan käsittää erityiseksi tuotenimeksi. Koska myös ”tavallisia” riskihenkivakuutuksia käytetään tähän tarkoitukseen, olisi selkeintä välttää otsikossa yksittäisen tuotenimen käyttöä.
- Ensimmäisessä kappaleessa oleva ilmaisu ”Niissä vakuutetaan esimerkiksi asuntolaina kuoleman varalle” voi olla hieman vaikeasti ymmärrettävä. Mielestämme, parempi sanamuoto voisi olla esimerkiksi: ”Niissä vakuutuskorvaus on sidottu asuntolainan maksamiseen kuolintapauksessa”.

Kohta 4.2 Kuolinpesän saaman vakuutuskorvauksen luonteen erittely perukirjassa

- Yleisesti ohje kaiken kaikkiaan tulee edellyttämään perukirjan laatijoiden ja vakuutusyhtiöiden yhteistyötä. Nykyisellään perukirjoissa on usein vain maininta omaiset, vaikka sen perusteella vakuutusyhtiöt maksavat mm. tädeille ja sedille tai puolisisaruksille hyvin erilaisia määriä. Tämän ohjeen mukaan perukirjan laatijan tulisi osata ottaa kantaa vakuutuksenottajan tahtoon esimerkiksi siinä tilanteessa, että vakuutuksenottajalla oli myös testamentti. Käytännössä vakuutuskorvaus maksetaan usein jo ennen perukirjan laatimista. Tämä tarkoittaa, että vakuutusyhtiö ei perukirjaa näe, tai sitä vaadi. Tosin jotkut edunsaajat toimittavat perukirjan vakuutusyhtiölle, vaikka tätä ei vaadita. Mielestämme ohjeeseen voisi lisätä selkiytyksenä maininnan siitä, että vakuutusyhtiöillä ei ole velvollisuutta selvittää perukirjan sisältöä.

Kohta 4.2.1 Kuoleman johdosta maksetut vakuutuskorvaukset

- Toisessa kappaleessa todetaan, että ”joskus kuolinpesän oikeus vakuutuskorvaukseen ilmenee perunkirjoituksen jälkeen” ja tällöin perukirjan täydennykseksi voidaan antaa selvitys vakuutuskorvauksesta. Sijoitussidonnaisessa säästöhenkivakuutuksissa on hyvin tyypillistä, että vakuutuskorvauksen lopullinen määrä selviää vasta vakuutukseen liitettyjen sijoituskohteiden realisoinnin jälkeen. Tältä osin kuolinpesän oikeus on siis sinänsä selvä, mutta oikeuden rahallinen arvo on vielä avoin. Sinänsä lienee selvää, että tällöinkin perukirjaa voidaan myöhemmin täydentää. Ohjeessa olisi mielestämme hyvä ottaa tämäkin tilanne jollain tavalla huomioon. Vakuutusyhtiöt nimittäin joutuvat tämän kysymyksen osalta hyvin usein asiakkaidensa kanssa tekemisiin.
  - Tämä sama kommentti pätee myös ohjeen kohtaan ”6.1. Suoritettu vakuutuskorvaus merkitään perukirjan lisätietoihin”, jota voitaisiin vastaavasti selkiyttää.

Kohta 4.2.4 Lainaturvavakuutus

- Ks. edellä kommenttimme koskien kohtaa 2.4 ”Lainaturvavakuutus”, otsikko voisi olla esimerkiksi ”Pantatut henkivakuutukset”.
- Kohdassa ”Kuolinpesän varat” viimeinen lause: ”b) Vakuutuskorvauksella suoritettiin koko laina. Lainan määrän ylittävä korvaus xx euroa suoritetaan kuolinpesälle.” Tässä

tulisi olla oikeastaan "suoritetaan **edunsaajille**", sillä kaikissa vakuutuksissa on edunsaajamääräys juuri siltä varalta, että laina on kuolinhetkellä pienempi kuin vakuutuskorvaus.

- Tässä kohdassa käytetään ilmaisua "pyydetään yksilöimään" ja "pyydetään merkitsemään". Pohdimme, ovatko nämä muotoilut tarkoituksellisia, koska muualla ohjeessa tarvittavat tiedot "yksilöidään" ja "merkitään". Sama huomio koskee ohjeen kohtaa 6.4. "Lainaturvavakuutus"

Ohjeen kohta 5 Lesken vakuutussopimusten merkitseminen perukirjaan

- Mielestämme lesken vakuutussopimuksen verovelan huomioimista voisi selventää lisäämällä ohjeeseen tiedon siitä, kuinka tulisi toimia, mikäli leskellä on verovuonna yli 30.000 euron edestä pääomatuloja. Voidaanko tällöin lesken osalta myös käyttää verovelkana 34 % verokantaa, esimerkiksi kun pääomatulot ylittävät 30.000 euroa?

Muut huomiot

- Yleisesti hioisimme jonkin verran vielä tekstiä pitkien lauserakenteiden osalta. Esimerkiksi suluissa ilmoitettavia pitkiä usean sanan sääntöjä tai täsmennyksiä voisi erottaa erillisiksi lauseiksi ilman sulkua. Tämä helpottaisi mielestämme tekstin luettavuutta.
- Ohjeessa toistuu paljon samannimisiä alaotsikoita (vaikkakin eri numeroilla), mm. otsikkonimike "Lainaturvavakuutus" on käytössä kolme kertaa. Esimerkiksi otsikon 6.4. "Lainaturvavakuutus" tilalla voisi käyttää ilmaisua "Pantatun vakuutuksen merkitseminen perukirjaan"

FINANSSIALA RY

Lea Mäntyniemi